

máig él bennem. Később sok minden változott. A 70-es években közel tíz évig, mint középiskolai tanár magam is rendezője voltam gimnáziumok ünnepségeinek. A műsorokat úgy állítottam össze, hogy alaphangjuk azt a hangulatot sugározza, amit én egykor kisdíákként éreztem.

* * *

DÉR ENDRE

1848 értékel

Öreg emberként '48 örökségéből mi mást tarthatnék a legidősebbnek, mint Petőfi és társai izzó, lobogó hazafiságát, lelkesedését, megalkuvás nélküli forradalmiságát... Adyt kell idéznem:

„Hajh, Uram-Istenem, öreg ember vagyok én már, s az öregségembe nemigen sikerült sokat átlopnom a fiatalságomból. Hanem a forradalmat ma is olyan bolondosan szeretem, mint valaha régen, és Petőfi Sándort jobban. Jobban, egyre jobban szeretem, búsabban és irigyebben e vad, e darabos, e mennyeien nagyságos suhancot.”

„Harag-etnának”, „őszinteség-etnának” minősíti Ady Petőfit. S valahogy ezt kellene belemenetünk mai életünkbe: ezt az „etnaságot”. Merjünk haragudni mindenre, ami hazug, álszent, önző és megalkuvó. Merjünk – tehát a fiatalok merjenek – őszintén beszélni a társadalmi és gazdasági hibákról, melléfogásokról, sőt: bűnökről... S merjenek tenni is ellenük.

A Pilvax-fiatalok darabos, fergetegesen szilaj őszinteségét kellene magába oltania a ma ifjúságának.

E nagy nemzeti ünnepünk talán akkor nem lesz a mindenkori politika foglya, ha egyszer az össznemzeti akarat igazi népünnepéllé teszi. Fáradozzunk rajta, hogy úgy legyen.

Persze, Petőfiék nem csak izzón gyűlöltek, hanem mámorosan szerettek is. Társadalomban, gazdaságban, a művészetek, az irodalom térrénumán szeretni tudták az Értéket. S volt érzékük az iránt, hogy az igazi Értékeket ki tudják választani, meg tudják „érezni”, ki tudják emelni. S bele tudják építeni életvitelükbe.

Dér Endre (1922) író, újságíró. Békéscsabán született. Tan.: Pécsi Egyetem Evangélikus Hittudományi Kar, 1941–1945; Szegedi Tanárképző Főiskola, 1964. Mh.: 1945–50 evangélikus lelkész, 1953–63 az Írószövetség, Szegedi Tagozatának titkára, 1981–83 az Új Auróra főmunkatársa. F. m.: Az első próba (1955); Mónika (1960); Vadember veszélyben (1977); Tornádó (1989); Szégyen vagy szerelem (1992); Veszélyzőna (1993); Paradicsommadarak (1997); Helga regénye (1997). Nős. Fia: András.

* * *